

REGLUGERÐ**130**

23. nóv.

um nýbýli.

Samkvæmt lögum nr. 25, 1. febr. 1936, um nýbýli og samvinnubyggðir, sbr. lög nr. 97, 23. júní 1936, eru hér með sett eftirfarandi ákvæði:

I. KAFLI**Almenn ákvæði.****1. gr.**

Tilgangur laga nr. 25, 1. febrúar 1936, um nýbýli og samvinnubyggðir, er að skapa skilyrði til þess, að sem mest af árlegri fólksfjölgun þjóðarinnar eigi kost á að fá býli í sveitum til ábúðar, þar sem landbúnaður verði stundaður sem aðalatvinnugrein.

2. gr.

Ríkið veitir styrk í fjárlögum hvers árs, sem nýbýlastjórn úthlutar, til stofnunar nýbýla og nýbýladeild Byggingar- og landnámsjóðs veitir lán til nýbýla, samkvæmt ákvæðum 19. og 21. gr. nýbýlalaganna.

Í reglugerð þessari nefnist nýbýladeild Byggingar- og landnámsjóðs nýbýlasjóður.

3. gr.

Atvinnumálaráðuneytið (landbúnaðarráðherra), nýbýlastjóri og nýbýlanefnd, sem fer með stjórn nýbýlamála, samkvæmt II. kafla nýbýlalaganna, nefnist í reglugerð þessari nýbýlastjórn.

4. gr.

Nýbýli telst hvert það býli, sem reist er að nýju eftir að téð lög um nýbýli og samvinnubyggðir gengu í gildi og fullnægja þeim kröfum, sem þar eru gerðar.

Þó getur nýbýlastjórn veitt styrk til þess að fullgera býli, sem byrjað hefir verið að reisa á síðustu 5 árum fyrir gildistöku laganna.

5. gr.

Nýbýli má stofna:

1. Á landi í einkaeign, hvort heldur það er skipt úr landi jarðar sem er í ábúð, eða það er á jörð sem verið hefir í eyði minnst eitt ár áður en lög um nýbýli og samvinnubyggðir öðluðust gildi.
2. Á landi ríkis, bæjar- eða sveitarfélags.

130

23. nóv.

6. gr.

Hverju nýbýli skal fylgja land er nægi til framfærslu meðal fjölskyldu. Ræktanlegt land má eigi vera minna en 10 ha. í samfelldri spildu, og sé býlinu auk þess tryggt nægilegt haglendi fyrir bústofn þess. Þó getur nýbýlastjórn heimilað að reist verði býli á minna landi, þar sem svo hagar til, að býlishafi getur stuðzt við sérstök hlunnindi, t. d. sjávarafla eða aðra veiði, hentuga aðstöðu til garðræktar, alifuglaræktar o. s. frv.

7. gr.

Ræktunarlandi hvers býlis (sbr. 6. gr.) skal vera skipt úr þeirri jörð, eða þeim jörðum, sem nýbýlið er reist í, með girðingum eða glöggum landamerkjum. Heimilt er að annað land og landsnytjar nýbýlis séu sameiginleg með landi annara býla, en þó skal ávallt gerður samningur um rétt nýbýlisins til beiti-lands og annara sameiginlegra jarðarnytja, og skal þar fram tekið, hversu mikils hluta af hinu sameiginlega landi eða ítökum nýbýlið hefir rétt til. Slikur samningur skal þinglesinn og verður þá fullt sönnunargagn fyrir rétti býlisins til hins óskipta lands.

8. gr.

Nú krefst eigandi eða ábúandi nýbýlis að fá sinn hluta af sameiginlegu landi úrskiptan og skulu þau skipti þá gerð samkvæmt samningi þeim, er um getur í 7. gr., en að öðru leyti fara skiptin fram eftir landskiptalögum nr. 57, 31. maí 1927.

9. gr.

Hvert nýbýli skal nefnt ákveðnu nafni, og má það ekki bera sama nafn og það býli hefir, sem nýbýlið er myndað úr. Leita skal samþykkis nýbýlastjórnar fyrir nafni hvers nýbýlis, og skal hún gæta þess, að engin býli beri sama nafn innan sama sýslufélags.

II. KAFLI

Um eftirlit með nýbýlum.

10. gr.

Nýbýlastjórn skal hafa nákvæmt eftirlit með því, að ákvæðum laga um nýbýli og samvinnubyggðir svo og reglugerðar þessarar verði fylgt um allt er snertir undirbúning, stofnun og viðhald nýbýla þeirra, er framlags njóta úr nýbýlasjóði.

11. gr.

Nýbýlastjóri annast aðaleftirlit með nýbýlum fyrir hönd nýbýlastjórnar. Hann skal ferðast um landið eftir því sem nauðsyn krefur til þess að athuga um skilyrði til nýbýlastofnunar og leggja síðan athuganir sínar og tillögur um það efni fyrir nýbýlanefnd.

Nýbýlastjóri skal haga ferðum sínum þannig, að hann fari að jafnaði eina umferð um öll héruð landsins á hverjum þremur árum til athugunar og eftirlits.

Falið getur hann þó öðrum mönnum að fara slíkar eftirlitsferðir fyrir sína hönd, s. s. ráðunautum Búnaðarfélags Íslands eða öðrum búfróðum mönnum. **130**

23. nóv.

Um eftirlit með húsagerð nýtur nýbýlastjóri sérstaklega aðstoðar byggingar-ráðunautar nýbýlastjórnar, sem hefir með höndum eftirlit með allri húsagerð, samkvæmt þeim fyrirætlum, sem sett eru í IV. kafla þessarar reglugerðar.

12. gr.

Nýbýlastjórni skal skipa eftirlitsmenn með nýbýlum, einn í hverjum hreppi. Þeir skulu vera nýbýlastjórni til ráðuneytis og leiðbeininga um nýbýlamál, hver í sínu umdæmi, en þó einkum um eftirtöld atriði:

1. Þeir, sem sækja um framlög úr nýbýlasjóði til stofnunar nýbýlis, skulu fá umsögn eftirlitsmanna um skilyrði til nýbýlamyndunar þar sem reisa á nýbýlið, og álit þeirra á allri aðstöðu hins væntanlega nýbýlis.
2. Eftirlitsmenn með nýbýlum skulu, eftir því sem nýbýlastjóri æskir þess, meðan verið er að reisa nýbýli, gefa nýbýlastjórni skýrslu um það, hvernig verkinu miðar áfram og hvort það muni framkvæmt eftir þeim reglum, sem settar hafa verið.
3. Telji eftirlitsmaður að nýbýli í hans umdæmi sé í vanhirðu, vegna þess að ábúandi þess haldi mannvirkjum illa við og býlið niðist þessvegna niður, skal hann láta nýbýlastjórni í té rökstutt álit sitt um að hverju leyti ábúandi vanræki viðhaldsskyldur sínar við býlið.

13. gr.

Eftirlitsmenn með nýbýlum fá ekki laun, en fari þeir ferðir að tilhlutun nýbýlastjórnar til eftirlits eða athugana, fá þeir greiddan úr nýbýlasjóði útlagðan kostnað við ferðir sínar, samkvæmt reikningi er nýbýlastjórni úrskurðar.

III. KAFLI

Um skyldur og réttindi ábúenda.

14. gr.

Skilyrðin fyrir því, að umsækjandi geti fengið aðstoð ríkisins við stofnun nýbýlis eða ábúðarrétt á nýbýli, sem stofnað er eftir lögum um nýbýli og samvinnubyggðir eru:

1. Að hann sé íslenskur ríkisborgari.
2. Að hann eigi ekki og hafi ekki árlangt átt aðra jörð eða býli, sem fjölskylda getur haft lífsfræmferi af.
3. Að hann, að dómi nýbýlastjórnar, sé svo efnum búinn, að hann geti lagt fram sinn hluta af stofnkostnaði býlisins og reist bú á því, en sé þó ekki svo efnaður að hann geti reist býlið af eigin ramleik. Engum veitist framlag úr nýbýlasjóði, sem á yfir 15000 króna hreina eign.
4. Að hann sé minnst 18 ára að aldri, en ekki yfir 55 ára.

- 130 5. Að hann hafi starfað að landbúnaði að minnsta kosti 2 ár eftir 16 ára aldur.
23. nóv. Undanþegin ákvæðum þessarar greinar eru félög og einstaklingar, sem vinna að því að reisa nýbýli, er þeir selja eða leigja ábúendum samkvæmt VII. kafla þessarar reglugerðar.

15. gr.

Lánbeiðanda ber að útfylla samvизkusamlega spurningaeyðublöð, sem nýbýlastjórn gefur út og veita þær upplýsingar sem kostur er á. Auk þess ber honum að senda með umsókninni:

1. Vottorð frá hreppstjóra og formanni búnaðarfélags hreppsins um að hann hafi þá þekkingu á búnaði, sem nauðsynleg verður að teljast og hafi starfað við landbúnað minnst 2 ár eftir 16 ára aldur.
2. Vottorð kunnugra og málsmetandi manna um að lánbeiðandi sé reglusamur og ráðdeildarsamur.
3. Afrit af tveimur síðustu skattframtölum hans, staðfest af viðkomandi skattaneftndum.
4. Umsögn eftirlitsmanns með nýbýlum um alla aðstöðu til nýbýlamyndunar á þeim stað, þar sem reisa skal nýbýlið.
5. Aldursvottorð frá presti.
6. Veðbókarvottorð um nýbýlið.

16. gr.

Nú hefir nýbýlastjórn veitt umsækjanda lán og styrk til stofnunar nýbýlis og skal þá nýbýlastjórn gera samning við væntanlegan býlishafa um framkvæmd verksins. Framkvæmd þess hluta verksins, sem styrkur er veittur til, má ekki standa lengur yfir en 3 ár, miðað við fyrstu útborgun úr nýbýlasjóði.

Í samningi þessum skal fram tekið hvaða framkvæmdir býlishafi skuli gera á því tímabili, sem samningurinn tekur til, og í hvaða röð þær skuli framkvæmdar.

Um byggingar skal fram tekið úr hvaða efni þær skuli gerðar og hversu stórar þær séu áformaðar. Nægilegt er þó að vitna í ákveðinn uppdrátt, sem er samþykktur af nýbýlastjórn.

Í samningi þessum skal tilgreint framlag nýbýlasjóðs til nýbýlisins og hvernær það skuli greitt. Að því er snertir framlög til bygginga skal fyrsta útborgun fara fram til þess að greiða aðkeypt efni og síðan smátt og smátt eftir því sem framkvæmdum miðar áfram.

Ekki má veita meira framlag úr nýbýlasjóði til neins nýbýlis en svo, að býlishafi leggi að minnsta kosti fram $\frac{3}{17}$ hluta af stofnkostnaði býlisins.

Lokaframlag úr nýbýlasjóði má ekki greiða fyr en búíð er að fullgera íbúðarhús og reisa það af peningshúsum, sem nægir til þess, að hægt sé að hefja búrekstur á býlinu.

17. gr.

Af framlagi úr nýbýlasjóði til hvers nýbýlis má aldrei verja meira en $\frac{2}{17}$ hlutum af styrk og $\frac{1}{17}$ hluta af lásupphæð til ræktunar og girðinga, nema áður hafi verið reistar fullnægjandi byggingar, að dómi nýbýlastjórnar.

Það fé, sem fer til girðinga eða ræktunar má aðeins nota til þess að kaupa aðkeypt girðingarefni eða ræktunarvörur, svo sem áburð, grasfræ eða útsæðis-korn. 130 23. nóv.

Nýbýlastjórn getur krafði býlishafa um frumreikninga yfir aðkeyptar ræktunarvörur og girðingarefni.

18. gr.

Brjóti býlishafi í verulegum atriðum samning þann um stofnun nýbýlis, sem gerður er samkvæmt 16. gr. þessarar reglugerðar, áskilur nýbýlastjórn sér rétt til þess að hætta að greiða tilskilin framlög til býlisins og endurkrefja það, sem kann að hafa verið búið að greiða úr nýbýlasjóði.

19. gr.

Nú telur nýbýlastjóri, samkvæmt upplýsingum frá eftirlitsmanni eða af öðrum ástæðum, að líkur bendi til þess, að nýbýli í einkaeign, sem stuðnings hefir notið samkvæmt lögum þessum, sé ekki haldið sæmilega við, svo að mannvirki niðist niður og býlið gangi úr sér. Þá skal nýbýlastjóri fela úttektarmönnum hlutaðeigandi hrepps að skoða býlið og gefa skýrslu um það til nýbýlastjórnar hvernig ábúandi sitji það.

Leiði slík skýrsla í ljós, að dómi nýbýlanefndar, að mannvirkjum býlisins sé ekki sæmilega við haldið, og að þau niðist niður um skör fram, skal nýbýlastjórn aðvara ábúanda um að bæta ráð sitt og gefa honum allt að eins árs frest til þess að bæta úr því, sem áfátt er.

Að þeim fresti liðnum, skulu úttektarmenn skoða býlið að nýju. Hafi þá verið úr bætt, að þeirra dómi, skulu sakir niður falla.

En telji úttektarmenn að enn sitji við það sama, skal nýbýlastjórn endurkrefja þann styrk, sem til býlisins hefir verið lagður úr nýbýlasjóði.

Fáist styrkurinn ekki endurgreiddur, getur nýbýlastjórn krafist þess, að býlið verði selt á opinberu uppboði til lúkningar honum.

20. gr.

Öll þau nýbýli, sem ekki eru í einkaeign, hvort sem þau eru eign ríkis, bæjarfélaga, sveitarfélaga eða annara, skulu byggð samkvæmt lögum nr. 8, 1. febrúar 1935, um erfðaábúð og óðalsrétt.

Búendur þessara nýbýla missa ábúðarrétt sinn á sama hátt og af sömu orsökum og leiguliðar eftir ákvæðum ábúðarlaga nr. 87, 19. júní 1933.

21. gr.

Nú vill býlishafi auka land ábýlis síns og skal hann þá tilkynna nýbýlastjórn hvert viðbótarlandið er og hve stórt, og er sú viðbót því aðeins lögleg, að nýbýlastjórn samþykki. Nú vill býlishafi leggja annað býli undir nýbýlið og er það því aðeins leyfilegt, að hann endurgreiði nýbýlastyrk þann, er honum hefir verið veittur.

IV. KAFLI

Um verðbréf nýbýlasjóðs.

22. gr.

Nýbýlasjóður gefur út verðbréf er nefnast nýbýlabréf. Þau skulu gefin út til handhafa, en nafnskrá skal þau í bókum sjóðsins ef þess er óskað. Bréfin eru því aðeins skuldbindandi að þau séu undirrituð af formanni nýbýlanefndar og nýbýlastjórn f. h. nýbýlasjóðs, og fjármálaráðherra hafi undirritað ábyrgðar-yfirlýsing ríkissjóðs.

Verðbréfin skulu gefin út í flokkum og skal hverjum flokki lokað áður en liðin eru 5 ár frá því hann var opnaður. Aldrei má vera meira í umferð af verðbréfum en nemur eignum nýbýlasjóðs í reiðu fé og útistandandi lánum.

23. gr.

Upphæð nýbýlabréfa skal vera 100 kr., 1000 kr. og 5000 kr. og bera 100 kr. bréfin bókstafsmerkið A, 1000 kr. bréfin bókstafsmerkið B o. s. frv. — Bréfin innan hvers bókstafsmerkis skulu merkt í framhaldandi tölum.

Verðbréfunum skulu fylgja vaxtamiðar fyrir öll árin frá því þau eru afhent og til þess tíma, er innlausn bréfanna í þeim flokki á að vera lokið. Útdrátt úr reglugerð þessari skal prenta á bréfin.

24. gr.

Af nýbýlabréfum skal á ári hverju svara vöxtum og ákveður atvinnumálaráðherra, í samráði við nýbýlastjórn, vextina fyrir hvern flokk bréfanna og skulu þeir prentaðir á þau. Vextir mega ekki vera yfir 5%.

Mega vextirnir ekki vera lægri en vextir af lánum úr nýbýlasjóði.

Vextirnir skulu greiddir 2. jan. ár hvert, eftir á, fyrir liðið ár, gegn afhendingu vaxtamiðanna. Vaxtamiðar, sem fallnir eru í gjalddaga, skulu innleystir í afgreiðslu sjóðsins.

Til tryggingar nýbýlabréfum eru:

1. Skuldabréf þau, er nýbýlasjóður fær frá lántakendum.
2. Varasjóður nýbýlasjóðs.
3. Eignir sjóðsins að öðru leyti.
4. Ábyrgð ríkissjóðs.

25. gr.

Verðbréf nýbýlasjóðs skulu innleyst með fé því, sem greitt er í peningum á hverjum gjalddaga í afborgun og endurborgun af lánum þeim, sem veitt hafa verið vegna sölu verðbréfanna. Þó skulu bréfin innleyst innan 40 ára frá útgáfu-degi þeirra.

Útdrátt verðbréfanna framkvæmir notarius publicus og fer úrdrátturinn fram í febrúarmánuði ár hvert.

Tölurnar á verðbréfum þeim, sem út hafa verið dregin, skulu birtar í Lög-

birtingarblaðinu, svo og það, að bréfin verði greidd 15. jan. næstan eftir útdráttinn, í fyrsta sinn í febrúar 1941. Vextir verða eigi greiddir af útdregnum bréfum eftir að þau eru fallin til útborgunar. 130
23. nóv.

26. gr.

Greiða skal af framlagi ríkisins til nýbýla ár hvert, sem svarar 1% af því fé, sem nýbýlasjóður lánar út á árinu, í sjóð, er nefnist varasjóður nýbýlasjóðs. Honum skal varið til að greiða töp þau, er nýbýlasjóður kann að verða fyrir, áður en kemur til ábyrgðar ríkissjóðs.

27. gr.

Fyrir starfrækslu nýbýlasjóðs greiðir nýbýlastjórn Búnaðarbanka Íslands eftir því, sem um semst milli nýbýlastjórnar og stjórnar Búnaðarbankans, af því fé, sem veitt er til nýbýlamála á hvers árs fjárlögum. Ef ágreiningur verður sker landbúnaðarráðherra úr.

V. KAFLI

Um fjárframlög ríkissjóðs til nýbýlamála og lán úr nýbýlasjóði.

28. gr.

Ríkissjóður veitir styrk til stofnunar nýbýlis samkvæmt lögum nr. 25, 1. febrúar 1936 um nýbýli og samvinnubyggðir, og má verja til þess allt að 3500 krónum á hvert býli, þó aldrei hærri upphæð en $\frac{7}{17}$ hlutum af stofnkostnaði þess.

Býlishafa ber að leggja fram til nýbýlisins eigi minna en $\frac{3}{17}$ af stofnkostnaði þess.

29. gr.

Nýbýlastjórn gerir samning við býlishafa, þar sem ákveðin eru fjárframlög til býlisins og hinsvegar þau skilyrði, sem leyfishafi verður að fullnægja til þess, að hann geti fengið styrk og lán.

Framkvæmd þess hluta verksins, sem styrkur er miðaður við, má aldrei standa lengur yfir en 3 ár.

Að öðru leyti fer um þetta eftir því, sem nánar er tilgreint í III. kafla þessarar reglugerðar.

30. gr.

Nýbýlasjóður veitir lán til stofnunar nýbýla með þeim skilmálum, er hér greinir. Lásupphæð má vera allt að 3500 krónum til hvers býlis, og þó aldrei yfir $\frac{7}{17}$ af stofnkostnaði þess.

31. gr.

Lánin skulu veitt gegn fyrsta veðrétti í býlinu. Þó er heimilt að veita lán gegn 2. veðrétti í býlinu, en þá má ekki hvíla á 1. veðrétti hærri upphæð en

130 frumverð lands þess, sem býlið er reist á, samkvæmt mati, er nýbýlastjórn hefir
23. nóv. samþykkt, og þó aldrei yfir kr. 1500,00.

32. gr.

Vextir af lánunum skulu vera $4\frac{1}{2}\%$. Lánin mega vera afborgunarlaus fyrstu 5 árin frá fyrstu útborgun lánsins að telja. En eftir það skulu þau endurgreiðast með föstu árgjaldi vaxta og afborgana, þannig að þau séu greidd upp á 20—40 árum frá útborgun þeirra, eftir því í hvaða flokki íbúðarhús býlisins eru.

Í I. flokki er lánstíminn	40 ár.
— II. — — —	30 —
— III. — — —	20 —

33. gr.

Gjaldldagi vaxta og afborgana af lánunum í nýbýlasjóði er 15. nóvember ár hvert. Dragist greiðsla fram yfir 31. des. skal lántakandi greiða $\frac{2}{3}\%$ dráttarvexti af árgjaldinu fyrir hvern mánuð, sem greiðsla dregst fram yfir gjaldldaga. Telst hluti úr mánuði sem mánuður.

Heimilt er lántakanda að greiða lánið að fullu hvenær sem er.

VI. KAFLI

Um hús á nýbýlum.

34. gr.

Nýbýlastjórn ræður í þjónustu sína byggingarfræðing, og nefnist hann byggingarráðunautur nýbýlastjórnar.

Aðalstörf byggingarráðunautar eru þessi:

1. Að gera uppdrætti að íbúðarhúsum, sem reist eru á nýbýlum, er njóta framlags úr nýbýlasjóði.
2. Að gera uppdrætti eða tillögur um fyrirkomulag og gerð peningshúsa og annara bygginga, sem reist verða á nýbýlum, eftir því sem þurfa þykir á hverjum stað.
3. Að ferðast um landið, eftir því sem tími vinnst til og nýbýlastjórn mælir fyrir um, til þess að líta eftir þeim býlum, sem verið er að reisa.
4. Að gefa leiðbeiningar, munnlega og skriflega, eftir því sem um verður beðið.
5. Að vera ráðunautur nýbýlastjórnar um allt er varðar byggingar á nýbýlum, og vera á verði um allar nýjungar, sem fram kunna að koma í húsa-gerð, og að gagni geta komið við stofnun nýbýla.

35. gr.

Uppdrættir byggingarráðunautar á húsum og tillögur hans um skipan og fyrirkomulag bygginga á nýbýlum, skulu að jafnaði lagðir fyrir nýbýlastjórn til samþykktar. Þó er nýbýlastjóra heimilt að samþykkja uppdrætti og tillögur fyrir hönd nýbýlastjórnar.

36. gr.

130

Nýbýlastjórn skal gefa út prentaðar leiðbeiningar um húsagerð á nýbýlum 23. nóv. og láta hverjum manni, er reisir nýbýli, eitt eintak í té, án endurgjalds.

37. gr.

Byggingar á nýbýlum skiptast í þrjá aðalflokka, eftir því úr hvaða efni þau eru reist og hversu til þeirra er vandað:

- I. Flokkur: Íbúðarhús úr steinsteypu með tvöföldum veggjum og tróðholi, eða einföldum veggjum, sem eru þiljaðir innan eða varðir öðrum einangrunar-efnum, er jafngilda því að veggir séu tvöfaldir og aðalskílrúm úr steinsteypu. Þó verður einangrunar ekki krafist þar, sem hitað er upp með laugavatni. Ennfremur hlöður og peningshús úr steinsteypu, og séu fjós með tvöföldum útveggjum.
- II. Flokkur: Íbúðarhús úr timbri, járnklædd utan eða varin öðru haldgóðu efni og klædd innan eftir fyrirmælum byggingarráðunauts nýbýlastjórnar. Ennfremur hlöður og peningshús úr timbri og járn.
- III. Flokkur: Öll hús sem hlaðin eru úr grjóti og torfi eða reist úr blönduðu byggingarefni, svo sem timbri og torfi.

38. gr.

Þök húsanna skulu vera varin járn eða öðru jafngóðu efni, sem nýbýlastjórn samþykkir. Húsgrunnar skulu framræstir þar, sem jarðvegur er votlendur, og veggir og gólf húsanna einangruð fyrir jarðraka og þakvatni.

39. gr.

Íbúðarhús fyrir hverja fjölskyldu mega vera með kjallara og einni hæð, allt að 400 rúmmetra að stærð. Verði tvær eða fleiri íbúðir sambyggðar skulu þær, hver fyrir sig, hafa sér inngang og vera að fullu aðskildar.

40. gr.

Veggir búpeningshúsa, sem byggðir eru úr grjóti og torfi, skulu grafnir á fastan grundvöll eins og íbúðarhús, eða raðað grjóti undir þá eigi minna en 1 metra í jörð. Grindur þeirra skulu vera sjálfstæðar, en hvíla á veggjum, og járnþök ná út á ytri brún veggja.

VII. KAFLI

Um sérleyfi til þess að reisa nýbýli.

41. gr.

Heimilt er nýbýlastjórn að veita einstökum mönnum leyfi til stofnunar nýbýla, samkv. 5. gr. téðra nýbýlalaga, þó að þeir ætli ekki sjálfir að gerast ábúendur á þeim, og sama stuðning við stofnun þeirra og þeim, er reisa þau fyrir sjálfa sig, ef þeir hlýða skilyrðum þeim, er sett eru í þessum kafla reglugerð-

130 arinnar. Hið sama gildir um bæjar- eða sveitarfélög eða félög, sem stofnuð 23. nóv. kunna að vera í þeim tilgangi að koma upp nýbýlum, samkvæmt 14. gr. sömu laga.

42. gr.

Skilyrði fyrir réttindum þeim, sem um getur í 41. gr., eru:

- a. Samskonar samþykki nýbýlastjórnar fyrir landi og byggingum og aðrir er stofna nýbýli samkvæmt lögum þessum verða að hlíta.
- b. Samþykki nýbýlastjórnar fyrir söluverði eða leigumála á landi nýbýlisins.
- c. Að leyfishafi sendi nýbýlastjórn nákvæma skýrslu um stofnkostnað býlisins.
- d. Að leyfishafi skuldbindi sig til að selja býlið til ábúðar ekki síðar en innan 5 ára frá því hann fékk samþykki nýbýlastjórnar til stofnunar þess, og ekki síðar en tveim árum eftir að það er fullgert að áliti nýbýlastjórnar, eða afhenda það til erfðaábúðar með þeim kjörum, sem ákveðið er með lögum um erfðaábúð og óðalsrétt.
- e. Að nýbýlastjórn samþykki væntanlegan eiganda býlisins.
- f. Að nýbýlastjórn samþykki söluverð þess, enda fari söluverðið ekki fram úr kostnaðarverði að frádregnum nýbýlasjóðs- og jarðræktarstyrk.
- g. Að félög sem ætla að reisa nýbýli fái samþykktir sínar staðfestar af nýbýlastjórn.

43. gr.

Nú telur nýbýlastjórn að ófullnægjandi skýrsla liggi fyrir um kostnaðarverð nýbýlis, sem leyfishafi vill afhenda, eða að kostnaðarverð þess sé óhæfilega hátt, að áliti nýbýlastjórnar og getur hún þá krafizt, að býlið verði metið til verðs. Skulu þá 3 menn meta býlið, einn samkvæmt tilnefningu nýbýlastjórnar, annar samkvæmt tilnefningu leyfishafa, en sá þriðji dómkvaddur af hlutaðeigandi héraðsdómara, og skal hann vera oddamaður. Úrskurði matsmanna verður ekki áfrýjað.

44. gr.

Nú getur leyfishafi ekki selt nýbýli, er hann hefir reist, innan þess tíma sem 42. gr. ákveður, og er nýbýlastjórn þá heimilt að ráðstafa því til sölu gegn kostnaðarverði. Geti hún það ekki má leyfishafi leigja býlið áfram um tiltekið árabíl, enda samþykki nýbýlastjórn leigutíma og leigumála. Verði ágreiningur um leigumála, skal leigan metin af úttektarmönnum hlutaðeigandi hrepps.

VIII. KAFLI

Um skýrslugerð.

45. gr.

Eigendum og ábúendum nýbýla er skylt að halda skýrslur um stofnkostnað að býla sinna, samkvæmt skýrsluformum, er nýbýlastjórn gefur út. Skulu sérstaklega taldar þær framkvæmdir, sem gerðar eru árlega, og skýrslurnar miðaðar við áramót.

Skýrslur umliðins árs skulu sendar til nýbýlastjórnar fyrir 1. apríl næsta 130
á eftir. Einnig skulu þeir senda nýbýlastjórn frumreikninga yfir aðkeyptar vörur 23 nóv.
og efni til ræktunar og bygginga á býlunum.

46. gr.

Búendum nýbýla er ennfremur skylt að halda búreikninga um rekstrar-
afkomu búa sinna eftir reikningsformum, sem nýbýlastjórn gefur út. Reikn-
ingsform þessi skulu þannig gerð, að glöggst yfirlit fáið um allar tekjur og
gjöld búsins, en vera þó svo einföld, að auðvelt sé að fylla þau út fyrir menn,
þótt óvanir sé allri bókfærslu. Prentaðar leiðbeiningar um búreikningafærslu
skal nýbýlastjórn gefa út. Búreikningarnir skulu miðaðir við almanaksár og
skulu vera komnir til nýbýlastjórnar, eða búreikningaskrifstofu ríkisins, sbr.
47. gr., fyrir 1. apríl næsta á eftir.

47. gr.

Ef henta þykir og samningar takast milli búreikningaskrifstofu ríkisins og
nýbýlastjórnar, getur nýbýlastjórn falið búreikningaskrifstofunni að gera upp
búreikninga frá búendum nýbýla.

IX. KAFLI

Um fyrningargjald af húsum.

48. gr.

Ábúendur allra nýbýla, er fá styrk og lán samkvæmt lögunum, skulu greiða
fyrningargjald af húsum býlisins, og miðast það við varanleik húsanna þannig:

Af húsum í		I. flokki	$\frac{1}{2}\%$	af kostnaðarverði þeirra
—	—	- II.	$\frac{3}{4}$	— — — —
—	—	- III.	1	— — — —

49. gr.

Nýbýlastjórn ákveður kostnaðarverð á húsum býlanna, eftir þessum grund-
vallaratriðum:

1. Teikningum og kostnaðaráætlunum byggingarráðunautar nýbýlastjórnar.
2. Skýrslum þeim, sem hún gerir um stofnkostnað þeirra eftir reikningum býlishafa.
3. Álitsgerð byggingarráðunautar um frágang og varanleik húsanna, þegar
búið er að fullgera þau.

50. gr.

Fyrningargjaldið er innheimt af sýslumönnum á manntalsþingum, og ber
þeim að senda það til nýbýlastjórnar fyrir 1. nóvember ár hvert. Byrja skal að
innheimta fyrningargjaldið, þegar er nýbýli hefir verið tekið í ábúð og tilkynnir
nýbýlastjórn það hlutaðeigandi sýslumanni, svo og upphæð gjaldsins.

130

23. nóv.

51. gr.

Fyrningargjaldið skal lagt í sjóð er nefnist endurbyggingasjóður nýbýla, og skal sjóðurinn ávaxtast í nýbýlasjóði. Hvert nýbýli hefir sérreikning í sjóðnum, og á tilkall til séreignar sinnar, þegar þörf er á að endurreisa hús býlisins.

52. gr.

Hvert nýbýli á rétt á fjárframlagi úr endurbyggingarsjóði, til endurnýjunar á húsum býlisins eftir ákveðið árabíl frá því að gjaldið var greitt í fyrsta sinn, og er það:

Í 1. flokki eftir 35 ár.

– 2. — — 25 —

– 3. — — 15 —

Að öðru leyti verður nýbýlastjórn að miða endurgreiðslur úr sjóðnum við þörf hvers býlis og ástand húsanna, að fengnum tillögum byggingarráðunauts eftir athugun á þeim.

X. KAFLI

Um eigendaskipti að nýbýlum.

53. gr.

Nú vill eigandi nýbýlis, sem er í einkaeign, og hefir hlotið styrk frá ríkinu samkvæmt reglugerð þessari, selja býlið, og skal hann þá tilkynna það nýbýlastjóra. Sala nýbýlis er því aðeins gild að fullnægt sé þessum skilyrðum:

1. Nýbýlastjórn hafi samþykkt kaupsamninginn.
2. Kaupverðið sé ekki hærra en fasteignamatsverð býlisins, að frádregnum hinum óafturkræfu framlögum ríkisins til þess, þar með talinn jarðræktarstyrkur, en að viðbættu virðingarverði þeirra framkvæmda, sem gerðar hafa verið frá því að síðasta fasteignamat fór fram.
3. Kaupandi uppfylli skilyrði 15. gr. nýbýlalaganna til þess að geta fengið aðstoð ríkisins við stofnun nýbýlis, eða fengið ábúðarrétt á nýbýli.

54. gr.

Eigendaskipti að nýbýlum, samkvæmt gjafasamningum, skulu háð sömu skilyrðum og ef um sölu er að ræða.

Reglugerð þessi öðlast þegar gildi og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 23. nóvember 1936.

Hermann Jónasson.

Vígfús Einarsson.